

Nr 39.

Ankom till riksdagens kansli den 22 maj 1934 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om offentlig arbetsförmedling, dels ock i ämnet väckta motioner.

Genom en den 27 januari 1934 till riksdagen avlämnad proposition, nr 40, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 12 januari 1934, föreslagit riksdagen att dels antaga vid propositionen fogat, här nedan infört förslag till lag om offentlig arbetsförmedling, dels ock att till offentliga arbetsförmedlingen för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra förslagsanslag av 290,000 kronor.

Propositionen har, utom vad angår anslag till offentliga arbetsförmedlingen, hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet.

I sammanhang med berörda proposition har utskottet till behandling förehåft följande med anledning av propositionen väckta motioner, nämligen

inom första kammaren

nr 294 av fröken *Hesselgren* och herr *Bergström* samt

inom andra kammaren

nr 528 av fru *Nordgren* m. fl. och

nr 538 av herr *Spångberg* m. fl.

Vad motionärerna hemställt återgives i det följande.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för det genom propositionen framlagda lagförslaget, ävensom i fråga om de skäl, vilka motionärerna åberopat till stöd för sina yrkanden, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen och motionerna I: 294 och II: 538.

Nuvarande organisation och gällande bestämmelser.

I propositionen lämnas följande redogörelse för den offentliga arbetsförmedlingens nuvarande organisation och för gällande bestämmelser om statsbidrag till sagda förmedling:

»Den svenska offentliga arbetsförmedlingen har framvuxit ur och upprätthålles alltjämt genom rent frivilliga åtgöranden från olika kommunalsamfunds sida, närmast landsting och vissa större städer.

I samtliga län med undantag för Malmöhus län finnas länsanstalter för ändamålet, till vilka äro knutna avdelningskontor och ombud. I Malmöhus län hava på kommunalt initiativ upprättats självständiga anstalter dels i städerna Malmö, Lund, Landskrona, Hälsingborg, Ystad, Trälleborg och Eslöv, dels ock i Skurups och Svedala köpingar samt Vellinge municipalsamhälle.

Särskilda kommunala anstalter finnas dessutom i Stockholm, Göteborg och Norrköping.

För närvarande finnas sammanlagt 37 huvudkontor och 100 avdelningskontor. Antalet ombud, som är i hög grad växlande, kan för närvarande uppskattas till omkring 750. Ombuden hava till uppgift att å orter, där förmedlingsverksamheten är mindre omfattande, fullgöra de uppgifter, som eljest åligga arbetsförmedlingskontoren.

De senaste årens utveckling har kännetecknats av en strävan mot specialisering av verksamheten. Särskilt har denna strävan gjort sig gällande med avseende å förmedlingen inom sjömansyrket. För denna finnas sålunda för närvarande upprättade specialkontor i Stockholm, Göteborg, Malmö och Helsingborg; särskilda sjömansförmedlingsombud finnas dessutom å andra orter, varjämte å ytterligare platser sjömansförmedling är anordnad i direkt samband med den övriga förmedlingen.

I Stockholm och åtskilliga andra orter är härutöver anordnad särskild ungdomsförmedling.

Varje arbetsförmedlingsanstalt, filialkontor och ombud har i första hand och huvudsakligen att ombesörja den lokala arbetsförmedlingen. För sådant ändamål upprättas förteckningar över anmälda lediga platser och arbetssökande inom olika yrken, vilka förteckningar vanligen anslås å förmedlingskontoren och å närmast belägna orter eller publiceras i ortspressen. Korrespondensen mellan länskontoren å ena sidan samt filialkontoren och ombuden å den andra sker i allmänhet per telefon.

För underlättande av platsförmedlingen länen emellan hava närbelägna län sammanförts till s. k. arbetsförmedlingsdistrikt.

Finansiellt uppbäres den offentliga arbetsförmedlingen huvudsakligen genom anslag från respektive landsting och kommuner. Till dessa anslag komma emellertid statsbidrag enligt särskilt fastställda grunder samt i vissa fall bidrag från hushållningssällskapen.

Gällande bestämmelser om statsbidrag återfinnas huvudsakligen i kungörelsen den 30 juni 1916 (nr 320) angående understöd av statsmedel till befrämjande och organiserande av den offentliga arbetsförmedlingen i riket med däri genom kungörelser den 16 maj 1918 (nr 278) och den 15 maj 1931 (nr 99) gjorda ändringar. Nämnade kungörelse innehåller i huvudsak följande bestämmelser.

Statsbidrag må tilldelas arbetsförmedlingsanstalt, som anordnats av landsting, hushållningssällskap och kommuner samt andra institutioner, var för sig eller i förening, under förutsättning *att* arbetsförmedlingen avser allt slags arbete för såväl män som kvinnor samt i regel icke medför några särskilda kostnader för arbetsgivare och arbetare, som anlita densamma, *att* vid arbetsförmedlingen hänsyn i främsta rummet tages till, att arbetsgivare erhåller den bästa möjliga arbetskraft och arbetare det arbete, vartill han bäst ägnar sig, *att* ledningen av arbetsförmedlingen utövas av en styrelse bestående av dels en opartisk ordförande jämte för honom utsedd suppleant och dels ledamöter jämte suppleanter för dem, vilka till lika antal utses bland

arbetsgivare och arbetare, *att* vid arbetsförmedlingen användes ett av socialstyrelsen godkänt arbetssätt och expeditionssystem samt *att* statistiska uppgifter rörande verksamheten, i den mån så lämpligen kan ske, ställas till socialstyrelsens förfogande.

Statsbidrag må erhållas till bestridande av samtliga för arbetsförmedlingen nödvändiga utgifter för postporto, abonnemang å rikstelefon, telegram och interurbana telefonsamtal samt tryckning av formulär och blanketter.

Efter prövning i varje särskilt fall kan därjämte erhållas understöd till bestridande av kostnaderna dels för avlöning av sådan personal, som särskilt anställts för förmedling av arbete inom vissa yrkesspecialiteter, dels ock för de särskilda anordningar, som vidtagits för arbetsförmedling för landsbygdens behov, för samarbetet mellan anstalterna, för anställande i arbete av värnpliktiga och fast anställt manskap i armén och marinen efter avslutad militärtjänstgöring samt för underlättande av yrkesval och för arbetsanvisning åt ungdom. Möjligheten till erhållande av statsbidrag för anordningar till underlättande av yrkesval och för arbetsanvisning åt ungdom infördes först år 1928, därvid emellertid föreskrevs, att för nämnda ändamål finge i statsbidrag utgå sammanlagt högst 10,000 kronor för budgetår. Denna begränsning upphävdes genom 1931 års kungörelse.

Statsbidrag kan vidare erhållas till bestridande av kostnader för rese- och traktamentsersättning, som i anledning av företagen tjänsteresa utbetalats till tjänsteman vid arbetsförmedlingsanstalt. Storleken av dylikt bidrag bör bestämmas med ledning av den ersättning, som av vederbörande tjänsteman uppburits, dock under iakttagande att gottgörelse icke må lämnas med högre belopp, än som enligt gällande allmänna resereglemente skulle i motsvarande fall hava utgått vid resa för förrättning i statens ärenden och icke heller må utgå enligt förmånligare grunder än dem, vilka gälla för tjänsteman, som hänförts till rese- och traktamentsklass II C i nämnda reglemente. Statsbidrag för här avsedda ändamål må sammanlagt utgå med högst 3,000 kronor för budgetår. Möjligheten till statsbidrag för sagda ändamål infördes först år 1930. Då stadgades, att högsta statsbidraget för budgetår skulle utgöra 2,000 kronor. Genom 1931 års kungörelse höjdes detta belopp till 3,000 kronor.

Statsbidrag beviljas och utbetalas årsvis i efterskott. Medan enligt 1916 års kungörelse i dess ursprungliga lydelse statsbidrag skulle beviljas av Kungl. Maj:t men utbetalas av socialstyrelsen, ankommer det efter den år 1918 vidtagna kungörelseändringen på socialstyrelsen såväl att bevilja statsbidragen som att utbetala dem. Ansökan om statsbidrag skall vara ingiven till socialstyrelsen före den 1 april och vara åtföljd av de handlingar, som erfordras för prövning av ansökningen.

Socialstyrelsen har att tillse, att de för statsbidrags åtnjutande föreskrivna villkoren fullgöras.

Vissa bestämmelser om statsbidrag äro jämväl meddelade i kungörelsen den 30 juni 1916 (nr 319) angående bidrag av statsmedel till täckande av viss del av resekostnader för medellösa arbetssökande med däri genom kungörelser

den 16 maj 1918 (nr 279) och 23 maj 1919 (nr 239) gjorda ändringar. Enligt denna kungörelse må offentlig arbetsförmedlingsanstalt, som helt eller delvis förskotterat eller bekostat medellös arbetssökandes resa å järnväg för tillträdande av honom genom anstalten å annan ort inom riket anvisad anställning, åtnjuta bidrag av statsmedel till täckande av hälften av berörda resekostnad under förutsättning att vid resans anträdande överenskommelse om anställningen var träffad eller med skäl kunde förväntas komma till stånd, att kontanta medel icke för ändamålet utbetalats till den arbetssökande utan järnvägsbiljett (3:dje klassen) för resan tillhandahållits honom genom anstaltens försorg, att priset för biljetten icke understigit en krona samt under iakttagande att, därest biljettkostnaden överstigit trettio kronor, överskjutande del icke må tagas i betraktande vid beräkning av statsbidragets storlek.»

Förslagens tillkomst.

Förslag till lagstadgad reglering av den offentliga arbetsförmedlingen hava under senare tid vid flera tillfällen avgivits i samband med framläggande av förslag till införande av arbetslöshetsförsäkring. En sådan försäkring förutsätter nämligen vid sitt genomförande en väl ordnad offentlig arbetsförmedling. Sälunda avgav socialförsäkringskommittén år 1922 betänkande med förslag om offentlig arbetsförmedling och statsbidrag till arbetslöshetskassor. År 1925 utarbetades inom socialdepartementet förslag i ämnet i anledning av ifrågasatt lagstiftning angående frivillig arbetslöshetsförsäkring. 1926 års arbetslöshetssakkunniga avgåvo år 1928 betänkande angående arbetslöshetsförsäkring, arbetsförmedling och reservarbeten. Betänkandet innehöll två olika förslag till lag om offentlig arbetsförmedling. Det ena av dessa förslag var avsett att tillämpas under förutsättning att obligatorisk arbetslöshetsförsäkring skulle genomföras och att den offentliga arbetsförmedlingen skulle bli bärare av hela den lokala organisationen, medan det andra förslaget var avsett för det fall, att en frivillig arbetslöshetsförsäkring skulle komma till stånd och att arbetsförmedlingens uppgifter skulle bli mera begränsade.

1932 års sakkunniga för arbetslöshetsförsäkring avlämnade i januari 1933 en »*P. M. rörande frivillig arbetslöshetsförsäkring m. m.*», innehållande bland annat ett förslag till lag om offentlig arbetsförmedling. Förslaget anslöt sig nära till det av 1926 års sakkunniga framlagda förslaget, som anknöt sig till den frivilliga arbetslöshetsförsäkringen. Nyssnämnda promemoria finnes i sin helhet intagen såsom *bilaga G* i propositionen nr 209 till 1933 års riksdag med förslag till förordning om erkända arbetslöshetskassor m. m.

I samband med framläggande för 1933 års riksdag av förslag angående arbetslöshetsförsäkring föreslog Kungl. Maj:t i propositionen nr 213, bland annat, att riksdagen måtte antaga ett vid propositionen fogat förslag till lag om offentlig arbetsförmedling. Särskilda utskottet hemställde i avgivet utlåtande, nr 21, att riksdagen måtte bifalla ifrågavarande lagförslag. Utskottets hemställan i berörda del avslogs av riksdagen, sedan frågan om införande av arbetslöshetsförsäkring genom kamrarnas skiljaktiga beslut förfallit.

Förslagets innehåll.

Utskottet övergår härnäst till att lämna en redogörelse för det av Kungl. Maj:t i förevarande proposition nr 40 framlagda förslagets innehåll.

Enligt förslaget, som i huvudsak överensstämmer med fjolårets förslag, skall offentlig arbetsförmedling äga rum inom varje landstingsområde och i varje stad, som ej deltagar i landsting. För sådant ändamål åligger det landsting respektive stadsfullmäktige i stad, som nu nämnts, att anordna arbetsförmedlingsanstalt med ett huvudkontor och erforderligt antal på lämpliga platser placerade avdelningskontor eller ombud. Under de villkor Konungen bestämmer må för landstingsområde och stad, som ej deltagar i landsting, kunna anordnas gemensam anstalt, så ock för kommun, som deltagar i landsting, kunna anordnas särskild anstalt.

Tillsyn över den offentliga arbetsförmedlingen utövas av socialstyrelsen.

Arbetsförmedlingsanstalt skall stå under ledning av en styrelse bestående av ordförande och minst fyra ledamöter. Styrelsens ordförande ävensom en suppleant för honom skola av länsstyrelsen efter samråd med socialstyrelsen för en tid av fyra år i sänder utses bland personer, vilka icke kunna anses företräda vare sig arbetsgivarnas eller arbetarnas intressen. Övriga ledamöter i styrelsen jämte suppleanter för dem skola jämväl för en tid av fyra år i sänder utses av landsting eller stadsfullmäktige, därvid bör iakttagas, att jämnt antal ledamöter och suppleanter utses, att halva antalet av de sålunda utsedda kommer att företräda arbetsgivarnas och halva antalet arbetarnas intressen samt att olika verksamhetsgrenar i möjligaste mån bliva företrädda.

Ledamot eller suppleant i styrelse för arbetsförmedlingsanstalt må endast den vara, som äger att å kommunalstämma eller allmän rådstuga deltaga i överläggningar och beslut. Särskilda bestämmelser lämnas i fråga om rätten att avsäga sig uppdrag, som nu nämnts.

Länsstyrelsen skall årligen utse en revisor att deltaga i granskningen av styrelsens förvaltning.

Reglemente för arbetsförmedlingsanstalt skall utfärdas av landstinget eller i fråga om stad, som icke deltagar i landsting, av stadsfullmäktige. Reglemente skall för att bliva gällande godkännas av socialstyrelsen. Även ändring i reglemente skall godkännas av nämnda ämbetsverk. Arbetsförmedlingsanstalts reglemente skall innehålla vissa uppgifter bland annat om anstaltens benämning, om den ort där huvudkontoret skall vara beläget och där styrelsen skall hava sitt säte, om styrelseledamöternas antal och grunderna för styrelsens beslutförhet, om tiden för styrelsens sammanträden, om huru revision av styrelsens förvaltning skall ske och huru den för anstaltens verksamhet erforderliga personalen skall antagas och entledigas.

Till föreståndare för arbetsförmedlingsanstalts huvudkontor eller avdelningskontor får icke antagas annan än den, som av socialstyrelsen godkännes såsom lämplig för befattningen.

Arbetsförmedlingsanstalts verksamhet skall avse förmedling av alla slag av arbete. Förmedlingen sker kostnadsfritt. Om anstalt efter anmodan genom

annonsering eller annorledes vidtagit särskild åtgärd, må emellertid kostnaden härför uttagas av den, som begärt åtgärdens vidtagande.

Vid arbetsförmedling skall tillses, att arbetsgivaren erhåller bästa möjliga arbetskraft och arbetaren det arbete, för vilket han bäst lämpar sig.

Verksamheten vid arbetsförmedlingsanstalt skall fortgå oberoende av konflikt mellan arbetsgivare och arbetare, men anstalten må, i den mån den där-om äger kännedom, lämna upplysning, huruvida arbetskonflikt råder å arbetsplats, dit arbetsanvisning sker.

Därest arbetare vägrat att antaga erbjudet arbete, skall arbetsförmedlingsanstalten omedelbart anmäla detta till styrelsen för erkänd arbetslöshetskassa, varav arbetaren må vara medlem, ävensom till vederbörande kommunala understödsorgan samt tillsynsmyndigheten över de erkända arbetslöshetskassorna.

Socialstyrelsen har att vaka över att arbetsförmedlingsanstalterna ställa sig lagen och de för anstalterna gällande reglementena till efterrättelse samt att deras verksamhet utövas på lämpligt sätt. Det ankommer på socialstyrelsen att fastställa formulär och blanketter, som erfordras för anstalternas verksamhet, ävensom att meddela föreskrifter angående förandet av anstalternas räkenskaper.

Arbetsförmedlingsanstalt är skyldig att för den, som av socialstyrelsen bemyndigats att granska anstaltens förvaltning, hålla räkenskaper och andra handlingar tillgängliga samt att till socialstyrelsen insända de handlingar och uppgifter rörande verksamheten, som av nämnda myndighet äskas.

Arbetsförmedlingsanstalt är berättigad att av statsmedel åtnjuta ersättning för utgifter för tryckning av sådana formulär och blanketter, som fastställts av socialstyrelsen men icke tillhandahållas av densamma, samt för post-, telegraf- och telefonavgifter.

Har arbetsförmedlingsanstalt bekostat resa, som arbetssökande företagit för tillträdande av honom å annan ort inom riket anvisad anställning, är anstalten berättigad att därför av statsmedel erhålla ersättning med tre fjärdedelar av kostnaden för resa å plats med lägsta biljettpreis under villkor, att vid resans anträdande överenskommelse om anställningen var träffad eller med skäl kunde förväntas komma till stånd, att kontanta medel icke, med mindre särskilt förhållande påkallat det, för ändamålet tilldelats den arbetssökande utan biljett tillhandahållits honom genom anstaltens försorg samt att resekostnaden icke understigit en krona. Ersättning för återresa, då anställning icke kommer till stånd, må utgå allenast, där särskilda omständigheter därtill föranleda. Framgår i något fall av omständigheterna, att möjlighet och fog funnits för att av arbetsgivaren eller arbetaren uttaga ersättning för resekostnaden, bör ersättning av statsmedel icke utgivas.

För andra utgifter än de nu nämnda äger arbetsförmedlingsanstalt, i den mån de kunna anses hava varit av behovet påkallade, av statsmedel åtnjuta ersättning med hälften av det utgivna beloppet. Om så med hänsyn till särskilt förhållande prövas skäligt, må Konungen eller den myndighet Konun-

gen bestämmer medgiva, att viss arbetsförmedlingsanstalts utgifter må till mer än hälften ersättas av statsmedel.

Skulle för förmedling av arbete inom viss verksamhetsgren eller åt visst slag av arbets sökande särskild anordning finnas påkallad vid arbetsförmedlingsanstalt, må Konungen eller den myndighet Konungen bestämmer, där så med hänsyn till särskilt förhållande prövas skäligt, förordna, att med anordningen förenade kostnader skola till mer än hälften ersättas av statsmedel. Detsamma skall gälla beträffande kostnader, som föranledas av arbetsförmedlingsanstalternas samverkan eller av särskilda anordningar för underlåtande av yrkesval och för arbetsanvisning åt ungdom.

Statsbidrag till arbetsförmedlingsanstalt utbetalas av socialstyrelsen på tid och sätt, som av Konungen bestämmes.

Åsidosätter arbetsförmedlingsanstalt bestämmelse i lagen eller i anstaltens reglemente eller giver dess verksamhet eljest anledning till anmärkning, har socialstyrelsen att hos anstaltens styrelse påkalla rättelse. Vidtages ej sådan, äger socialstyrelsen, där den ej finner anledning att i frågan först vända sig till vederbörande landsting eller stadsfullmäktige, att, med innehållande helt eller delvis av ersättning av statsmedel, som eljest skolat komma anstalten till godo, hos Konungen anhålla om förklaring, att anstaltens rätt till sådan ersättning skall för viss tid eller tills vidare anses helt eller delvis förverkad.

Organisationens omfattning.

I en av socialstyrelsen till 1932 års sakkunniga för arbetslöshetsförsäkring överlämnad utredning rörande utbyggandet av den offentliga arbetsförmedlingen vid en försäkring omfattande bland annat lant- och skogsarbetare på sådant sätt, att arbetsförmedlingen komme att omspanna hela riket och möjliggöra prövning av arbetsvilligheten, varhelst en försäkrad uppehölle sig, anförde styrelsen bland annat följande.

Den offentliga arbetsförmedlingens samtliga utgifter hade under år 1931 uppgått till omkring 1,103,800 kronor. Den effektivisering av de redan befintliga arbetsförmedlingskontoren, som komme att erfordras vid genomförd arbetslöshetsförsäkring, syntes föranleda ett väsentligt överskridande av denna kostnadsram. Några exakta beräkningar läte sig icke genomföra, men styrelsen föreställde sig, att man hade att räkna med ungefär 75 procent ökning. Kostnaderna för nuvarande kontor kunde därför uppskattas till 1,800,000 kronor för år.

Antalet nya avdelningskontor, som komme att bliva behövliga, syntes tills vidare kunna beräknas till 103. De årliga utgifterna för dessa kontor kunde i avrundat tal beräknas till 500,000 kronor. Antalet ombud kunde uppskattas till omkring 1,300. Kostnaderna för ombuden kunde icke med säkerhet beräknas, men syntes kunna i genomsnitt upptagas till 300 kronor per år. Utgifterna för samtliga ombud kunde därför beräknas till ungefär 400,000 kronor per år.

De sammanlagda kostnaderna för arbetsförmedlingen uppskattade socialstyrelsen i enlighet härmed till (1,800,000 + 500,000 + 400,000) 2,700,000 kronor

för år. Styrelsen anförde emellertid, att man under den första tiden härutöver hade att räkna med extraordinära kostnader för den nya organisationens uppbyggande, vilka kostnader uppskattats till 100,000 kronor för år.

Omorganisation av arbetsförmedlingen, därest arbetslöshetsförsäkring icke införes.

I årets proposition har departementschefen lämnat en redogörelse för en av socialstyrelsen gjord utredning angående vissa frågor, sammanhängande med spörsmålet om genomförande av en omorganisation av arbetsförmedlingen, även om ett nytt förslag om införande av arbetslöshetsförsäkring icke skulle av 1934 års riksdag bifallas. Socialstyrelsen har i sådant hänseende tillstyrkt, att en omorganisation genomfördes i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, som innefattades i det till fjolårets riksdag avlåtna lagförslaget.

Departementschefen ansluter sig till vad socialstyrelsen i denna fråga anfört.

Departementschefen.

Departementschefen har i årets proposition anfört bland annat följande:

»Nödvändigheten av en omorganisation av arbetsförmedlingen, därest en arbetslöshetsförsäkring införes, är uppenbar. Jag har icke funnit anledning att frångå min uppfattning om sättet för genomförandet av en sådan organisation. Jag förordar sålunda, att fjolårets lagförslag, vilket oförändrat tillstyrktes av utskottet, ånyo underställes riksdagens prövning. Allenast på ett par punkter har jag funnit skäl att föreslå ändringar, nämligen i fråga om rätt för kommun, som deltagar i landsting, att anordna självständig arbetsförmedlingsanstalt samt om statsbidragsbestämmelserna. Beträffande den blivande organisationens omfattning anser jag fortfarande, att socialstyrelsens år 1932 gjorda kalkyler böra få anses hållbara. Jag understryker emellertid ånyo, att utbyggnad av förmedlingsorganisationen givetvis bör ske endast i den mån så påkallas med hänsyn till arbetslöshetsförsäkringens utveckling eller eljest.

Vid fullt utbyggd organisation av arbetsförmedlingen skulle årskostnaderna, sedan en arbetslöshetsförsäkring införts, enligt den av socialstyrelsen gjorda beräkningen komma att uppgå till omkring 2,700,000 kronor. Av detta belopp beräknas två tredjedelar eller 1,800,000 kronor komma att utgå i statsbidrag. Såsom framgår av propositionen nr 38, föreslår jag i likhet med föregående år, att de större arbetsgivarna förpliktas att årligen i efterskott erlägga en avgift av 3 kronor per årsarbetare. Av det därigenom inflytande beloppet skulle så stor andel, som motsvarar statens omkostnader för den offentliga arbetsförmedlingen, dock högst två tredjedelar, användas till bestridande av dessa omkostnader. Då i arbetsgivarbidrag beräknats inflyta sammanlagt 2,700,000 kronor, innebär detta, att staten skulle erhålla ersättning för alla sina kostnader för den offentliga arbetsförmedlingen. Enligt förslaget skulle arbetsgivarbidragen första gången erläggas under år 1936.»

I sitt utlåtande nr 37 har utskottet i huvudsak tillstyrkt Kungl. Maj:ts förslag om införande av arbetslöshetsförsäkring. Med hänsyn härtill vill utskottet tillstyrka, att en omorganisation av den offentliga arbetsförmedlingen nu vidtages, så att densamma blir i stånd att fylla sina viktiga funktioner i försäkringssystemet.

I fråga om sättet för genomförandet av omorganisationen kan utskottet i likhet med särskilda utskottet vid fjolårets riksdag tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag om införande av skyldighet för landstingen och de städer, som icke deltaga i landsting, att organisera den offentliga arbetsförmedlingen. Beträffande den omfattning, som är avsedd att givas åt den blivande organisationen i samband med införandet av arbetslöshetsförsäkring, har utskottet icke något att invända. Utskottet vill emellertid erinra om att utskottet i sitt utlåtande nr 37 avstyrkt Kungl. Maj:ts förslag om uttagande av vissa arbetsgivarbidrag. Vid bifall härtill komma statens kostnader för arbetsförmedlingen, som av departementschefen beräknats stiga till omkring 1,800,000 kronor vid fullt genomförd nyorganisation, att slutgiltigt stanna å statsverket.

Utskottet anser väl i likhet med departementschefen, att en omorganisation av arbetsförmedlingen i huvudsaklig överensstämmelse med det framlagda förslaget bör göras även utan samband med införande av en arbetslöshetsförsäkring. Utskottet finner sig emellertid sakna anledning att närmare beröra de jämkningar i förslaget, som under nämnda förutsättning torde böra vidtagas.

I fråga om lagstiftningens detaljer kan utskottet i huvudsak godkänna Kungl. Maj:ts förslag. På ett par punkter har utskottet emellertid ansett sig böra föreslå ändring i propositionen. Redogörelse härför ävensom för de förslag, som framställts i de med anledning av propositionen väckta motionerna, kommer att lämnas vid de särskilda paragraferna. I den mån dessa icke i det följande beröras, hava de av utskottet lämnats utan erinran.

3 §.

I anledning av det vid fjolårets riksdag framlagda lagförslaget yrkades i de likalydande motionerna I: 317 och II: 490, att i 3 § i lagen om offentlig arbetsförmedling måtte intagas en bestämmelse om att bland såväl arbetsgivarnas som arbetarnas ledamöter respektive suppleanter i arbetsförmedlingsanstalts styrelse borde finnas en kvinna.

Särskilda utskottet yttrade härom följande:

»Det i motionerna I: 317 och II: 490 gjorda yrkandet om att i lagen skall intagas bestämmelse, att bland de styrelseledamöter och suppleanter, som skola företräda arbetsgivarnas och arbetarnas intressen, böra finnas kvinnor, avstyrkes av utskottet. Det skulle säkerligen i många fall visa sig vara förenat med svårigheter att finna kvinnliga arbetsgivarrepresentanter. Ett dylikt val torde ej heller vara föranlett av nödvändiga praktiska behov. Utskottet anser det därför ej vara lämpligt, att föreskrift om val av kvinna meddelas i lagen, men vill samtidigt uttala, att det i många fall torde vara fördelaktigt, att i styrelsen för arbetsförmedlingsanstalt inväljes en eller flera kvinnor.»

I de vid årets riksdag avgivna likalydande motionerna I: 294 och II: 528 yrkas, att i förevarande paragraf måtte införas en bestämmelse om att i styrelsen för arbetsförmedlingsanstalt bör finnas en eller flera kvinnor.

Utskottet. I likhet med motionärerna anser utskottet det vara synnerligen önskvärt, om i styrelsen för arbetsförmedlingsanstalt inväljes en eller flera kvinnor. Behovet av kvinnligt inslag i styrelsen lärers särskilt komma att framträda, därest det i propositionen omnämnda, av internationella arbetskonferensen antagna förslaget till konvention angående avgiftskrävande arbetsförmedlingsbyråer skulle komma att ratificeras av vårt land.

Enligt gällande lagstiftning äro kvinnor emellertid principiellt jämställda med män beträffande val till skilda befattningar. Ehuru utskottet instämmer med motionärerna i fråga om önskvärdheten av kvinnliga styrelseledamöter, kan utskottet därför icke finna, att något behov förefinnes av att detta utsäges i lagtexten. Avsikten kan nämligen icke vara att för en eller flera platser i styrelsen skapa ett privilegium för kvinnor.

På grund av vad utskottet sålunda anfört, får utskottet avstyrka bifall till det i motionerna gjorda yrkandet.

8 §.

I motionen II: 538 yrkas, att tredje och fjärde styckena i denna paragraf måtte utgå.

Utskottet. I ifrågavarande delar av paragrafen avhandlas arbetsförmedlingsanstalts verksamhet under pågående arbetskonflikt, varjämte viss uppgiftsskyldighet föreskrives för anstalt, därest arbetare vägrat att antaga erbjudet arbete.

Då arbetsförmedlingens verksamhet icke består i att anställa arbetssökande utan endast i att anvisa vederbörande tillgängligt arbete, är det nödvändigt, att förmedlingen bibehålles neutral i förhållande till stridande parter å arbetsmarknaden. Bestämmelserna i tredje stycket giva enligt utskottets uppfattning uttryck åt denna princip. Den i fjärde stycket föreskrivna uppgiftsskyldigheten lärers få anses erforderlig ur kontrollsynpunkt.

Utskottet avstyrker förty bifall till det i motionen gjorda yrkandet.

10 §.

I 2 mom. finnas bestämmelser angående statsbidrag till arbetsförmedlingsanstalt, som bekostat resa, vilken arbetssökande företagit för tillträdande av honom å annan ort inom riket anvisad anställning.

Utskottet. Arbetsförmedlingsanstalt bör givetvis icke bekosta resa för arbetssökande i annat fall än då denne uppenbarligen saknar erforderliga medel. Utskottet förordar sådan jämkning i lagtexten, att det utsäges, att statsbidrag till resekostnad icke må utgå annat än under nämnda förutsättning.

I 3 mom. meddelas bestämmelser ang. statsbidrag till andra utgifter än som i 1 och 2 mom. omnämnts. Enligt fjolårets förslag skulle det generella statsbidraget utgå med hälften av sådana utgifter, som varit av behovet påkallade. Enligt Kungl. Maj:ts beprövande skulle förhöjt statsbidrag kunna utgå för utgifter till vissa specialanordningar.

I årets proposition har departementschefen efter förslag av socialstyrelsen förordnat, att jämväl det generella statsbidraget skulle, om så med hänsyn till särskilt förhållande prövades skäligt, kunna utgå med större andel än hälften av arbetsförmedlingsanstalts utgifter. Departementschefen har motiverat förslaget med nödvändigheten av att befordra utvecklingen särskilt i de norrländska länen, utan att landstingen där oskäligt betungades utöver deras nuvarande utgifter för arbetsförmedlingen. Vidare föreslås i årets proposition, jämväl efter förslag av socialstyrelsen, att rätten att medgiva förhöjning såväl i det generella statsbidraget som i statsbidraget till specialanordningar borde tillerkännas ej blott Konungen utan även den myndighet, som Konungen bestämde. Socialstyrelsen hade härom yttrat, att betydande fördelar vore förknipade med en sådan anordning, att tillsynsmyndigheten själv finge besluta om förhöjt statsbidrag och på grund härav redan på ett tidigt stadium av förhandlingar med anstaltsstyrelserna kunde meddela dem besked om det statsbidrag, som skulle kunna påräknas för ifrågasatta åtgärder. Redan enligt gällande statsbidragsbestämmelser hade styrelsen tillerkänts befogenhet att besluta om beviljande av statsbidrag. Departementschefen yttrar om den föreslagna anordningen, att därigenom bland annat vunnos, att Kungl. Maj:t i administrativ väg kunde, allteftersom förhållandena funnes därtill föranleda, lämna särskilda föreskrifter om de förutsättningar, som skulle vara uppfyllda, för att högre statsbidrag måtte kunna utgå, och den utsträckning, i vilken sådant statsbidrag måtte kunna beviljas.

Utskottet har för sin del icke något att erinra emot förslaget, att det generella statsbidraget skall med hänsyn till särskilda förhållanden kunna utgå med större andel än hälften av arbetsförmedlingsanstalts utgifter. De omständigheter, som främst torde böra tagas i betraktande vid fråga om förhöjt statsbidrag, äro enligt utskottets mening länets utsträckning och landstingsskattens höjd.

Utskottet.

Vad däremot beträffar förslaget, att Konungen skulle kunna till viss myndighet delegera rätten att bestämma om rätt till förhöjt statsbidrag, anser sig utskottet icke kunna tillstyrka detsamma. I de fall, då riksdagen medgivit rätt för Konungen att bestämma om förhöjning i eljest utgående statsbidrag till visst ändamål, kan riksdagen med ledning av statsrådsprotokollen granska det sätt, varpå fullmakten begagnats och, där så anses påkallat, lämna erforderliga anvisningar. Utskottet anser icke lämpligt, att rätten att medgiva förhöjt statsbidrag överlämnas till ämbetsverk.

I anslutning härtill förordnar utskottet en jämkning i förevarande moment.

*Utskottets
hemställan.*

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

A.

att riksdagen, med förklarande att det vid ifrågavarande proposition fogade förslaget till lag om offentlig arbetsförmedling ej kunnat av riksdagen i oförändrat skick antagas, må för sin del antaga följande förslag till

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Lag om offentlig arbetsförmedling.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Offentlig förmedling av arbetsanställning skall, i enlighet med bestämmelserna i denna lag, vara anordnad inom varje landstingsområde och i varje stad, som icke deltagar i landsting. För sådant ändamål åligger det landsting och stadsfullmäktige i stad, som nu nämnts, att anordna en arbetsförmedlingsanstalt med ett huvudkontor och erforderligt antal på lämpliga platser förlagda avdelningskontor eller ombud. Under de villkor Konungen bestämmer må för landstingsområde och stad, som här avses, kunna anordnas gemensam anstalt, så ock för kommun, som deltagar i landsting, kunna anordnas särskild anstalt.

De olika arbetsförmedlingsanstalterna skola, på sätt Konungen bestämmer, samverka med varandra.

2 §.

Över den offentliga arbetsförmedlingen har socialstyrelsen att, på sätt i denna lag föreskrives, utöva tillsyn.

3 §.

Arbetsförmedlingsanstalt skall stå under ledning av en styrelse, bestående av, förutom ordförande jämte suppleant för honom, minst fyra ledamöter jämte suppleanter till lika antal.

Styrelsens ordförande och suppleant för honom skola av länsstyrelsen efter samråd med socialstyrelsen för en tid av fyra år i sänder utses bland personer, vilka icke kunna anses företräda vare sig arbetsgivarnas eller arbetarnas intressen; och skall underrättelse om deras fullständiga namn och bostad, så fort ske kan, meddelas socialstyrelsen.

Övriga ledamöter i styrelsen jämte suppleanter för dem utses för en tid av fyra år i sänder av landstinget eller stadsfullmäktige. Därvid bör iakttagas: att ett jämnt antal ledamöter utses;

att halva antalet av de sålunda utsedda jämte suppleanter kan anses företräda arbetsgivarnas och halva antalet arbetarnas intressen; samt att olika verksamhetsgrenar i möjligaste mån bliva företrädda.

Styrelsen utser en av sina ledamöter att vara kassaförvaltare.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

4 §.

Ledamot eller suppleant i styrelse för arbetsförmedlingsanstalt må endast den vara, som äger att å kommunalstämma eller allmän rådstuga deltaga i överläggningar och beslut.

Ej må annan kunna avsäga sig uppdrag, som nu nämnts, än ämbets- eller tjänsteman, vilken av sin befattning är hindrad att fullgöra uppdraget, eller den, vilken under de fyra sistförflutna åren tjänstgjort som ledamot, eller den, vilken eljest uppgiver förhinder, som godkännes, i fråga om ordförande av länsstyrelsen och i fråga om annan ledamot av vederbörande valkorporation. Ändå att tid, för vilken styrelseledamot eller suppleant blivit vald, ej gått till ända, må han skiljas från uppdraget genom beslut av den, som utsett honom. Avgår någon före utgången av den tid, uppdraget omfattar, utses i hans ställe ny ledamot eller suppleant för den återstående tiden.

5 §.

Länsstyrelsen utser årligen lämplig person att såsom revisor å statens vägnar deltaga i granskningen av styrelsens för arbetsförmedlingsanstalt förvaltning.

6 §.

Reglemente för arbetsförmedlingsanstalt antages av landstinget eller, i fråga om stad, som icke deltagar i landsting, av stadsfullmäktige och skall för att bliva gällande godkännas av socialstyrelsen. Ändring i reglemente skall jämväl godkännas av socialstyrelsen.

Arbetsförmedlingsanstalts reglemente skall angiva:

- 1) anstaltens benämning;
- 2) den ort, där huvudkontoret skall vara beläget och styrelsen skall hava sitt säte;
- 3) styrelseledamöternas antal och grunderna för styrelsens beslutförhet;
- 4) tid för styrelsens sammanträden;
- 5) det sätt, på vilket kallelse till styrelsesammanträde skall ske och andra meddelanden bringas till styrelseledamöternas kännedom, ävensom den tid före sammanträde, då föreskrivna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna;
- 6) huru protokoll vid styrelsesammanträde skall föras;
- 7) huru medel, som icke äro erforderliga för löpande utgifter, skola göras fruktbarande och säkerhetshandlingar förvaras;
- 8) huru revision av styrelsens förvaltning skall ske; samt
- 9) huru den för anstaltens verksamhet erforderliga personalen skall antagas och entledigas.

7 §.

Till föreståndare för arbetsförmedlingsanstalts huvudkontor eller avdelningskontor må icke antagas annan än den, som av socialstyrelsen godkännes såsom lämplig för befattningen.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

8 §.

Arbetsförmedlingsanstalts verksamhet avser förmedling av alla slag av arbete. Förmedlingen sker kostnadsfritt; dock att, om anstalt efter anmodan genom annonsering eller annorledes vidtagit särskild åtgärd, kostnaden härför må uttagas av den, som begärt åtgärdens vidtagande.

Vid arbetsförmedling skall tillses, att arbetsgivaren erhåller bästa möjliga arbetskraft och arbetaren det arbete, för vilket han bäst lämpar sig. Beträffande arbetsförmedlings befattning med förmedling av arbete vid arbetsföretag till motverkande av arbetslöshet gäller vad därom må vara särskilt stadgat.

Verksamheten vid arbetsförmedlingsanstalt skall fortgå oberoende av konflikt mellan arbetsgivare och arbetare; dock må anstalten, i den mån den därom äger kännedom, lämna upplysning, huruvida arbetskonflikt råder å arbetsplats, dit arbetsanvisning sker.

Därest arbetare vägrat att antaga erbjudet arbete, skall arbetsförmedlingsanstalten omedelbart anmäla sådant förhållande till vederbörande kommunala understödsorgan samt, om arbetaren är medlem av erkänd arbetslöshetskassa, till styrelsen för dylik kassa ävensom till tillsynsmyndigheten över de erkända arbetslöshetskassorna.

9 §.

Socialstyrelsen har att vaka över att arbetsförmedlingsanstalterna ställa sig denna lag och för anstalterna gällande reglementen till efterrättelse samt att deras verksamhet utövas på lämpligt sätt. På socialstyrelsen ankommer att fastställa formulär och blanketter, som erfordras för anstalternas verksamhet, ävensom att meddela föreskrifter angående förändret av anstalternas räkenskaper.

Arbetsförmedlingsanstalt åligger att för den, som av socialstyrelsen bemyndigats granska anstaltens förvaltning, hålla räkenskaper och andra handlingar tillgängliga samt att till socialstyrelsen insända de handlingar och uppgifter rörande verksamheten, som av nämnda myndighet äskas.

10 §.

1 mom. Arbetsförmedlingsanstalt är berättigad att av statsmedel åtnjuta ersättning för nödvändiga utgifter för tryckning av sådana formulär och blanketter, som fastställts av socialstyrelsen men icke tillhandahållas av densamma, samt för post-, telegraf- och telefonavgifter.

2 mom. Har arbetsförmedlingsanstalt bekostat resa, som arbetssökande företagit för tillträdande av honom å annan ort inom riket anvisad anställning, är anstalten berättigad att därför av statsmedel erhålla ersättning med tre fjärdedelar av kostnaden för

2 mom. Har arbetsförmedlingsanstalt *i fall, då arbetssökande uppenbarligen saknar erforderliga medel*, bekostat resa, som arbetssökande företagit för tillträdande av honom å annan ort inom riket anvisad anställning, är anstalten berättigad att där

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)*

resa å plats med lägsta biljettpris, under villkor:

för av statsmedel erhålla ersättning med tre fjärdedelar av kostnaden för resa å plats med lägsta biljettpris, under villkor:

a) att vid resans anträdande överenskommelse om anställningen var träffad eller med skäl kunde förväntas komma till stånd;

b) att kontanta medel icke, med mindre särskilt förhållande påkallat det, för ändamålet tilldelats den arbetssökande, utan biljett tillhandahållits honom genom anstaltens försorg; samt

c) att resekostnaden icke understigit en krona.

Ersättning för återresa, då anställning icke kommit till stånd, må utgå allenast, då särskilda omständigheter därtill föranleda.

Framgår i något fall av omständigheterna, att möjlighet och fog funnits för att av arbetsgivaren eller arbetaren uttaga ersättning för resekostnaden, bör ersättning av statsmedel icke utgå.

3 mom. För andra utgifter än sådana, som i 1 och 2 mom. avses, äger arbetsförmedlingsanstalt, i den mån de kunna anses hava varit av behovet påkallade, av statsmedel åtnjuta ersättning med hälften av det utgivna beloppet. Om så med hänsyn till särskilt förhållande prövas skäligt, må Konungen eller den myndighet Konungen bestämmer medgiva, att viss arbetsförmedlingsanstalts utgifter må till mer än hälften ersättas av statsmedel.

Skulle för förmedling av arbete inom viss verksamhetsgren eller åt visst slag av arbetssökande särskild anordning finnas påkallad vid arbetsförmedlingsanstalt, må Konungen eller den myndighet Konungen bestämmer, där så med hänsyn till särskilt förhållande prövas skäligt, förordna, att de med anordningen förenade kostnaderna skola till mer än hälften ersättas av statsmedel. Lag samma vare beträffande kostnader, som föranledas av arbetsförmedlingsanstaltens samverkan eller av särskilda anordningar för underlättande av yrkesval och för arbetsanvisning åt ungdom.

3 mom. För andra utgifter än sådana, som i 1 och 2 mom. avses, äger arbetsförmedlingsanstalt, i den mån de kunna anses hava varit av behovet påkallade, av statsmedel åtnjuta ersättning med hälften av det utgivna beloppet. Om så med hänsyn till särskilt förhållande prövas skäligt, må Konungen medgiva, att viss arbetsförmedlingsanstalts utgifter må till mer än hälften ersättas av statsmedel.

Skulle för förmedling av arbete inom viss verksamhetsgren eller åt visst slag av arbetssökande särskild anordning finnas påkallad vid arbetsförmedlingsanstalt, må Konungen, där så med hänsyn till särskilt förhållande prövas skäligt, förordna, att de med anordningen förenade kostnaderna skola till mer än hälften ersättas av statsmedel. Lag samma vare beträffande kostnader, som föranledas av arbetsförmedlingsanstaltens samverkan eller av särskilda anordningar för underlättande av yrkesval och för arbetsanvisning åt ungdom.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

11 §.

Statsbidrag utbetalas av socialstyrelsen på tid och sätt, som av Konungen bestämmes.

12 §.

Äsidosätter arbetsförmedlingsanstalt bestämmelse i denna lag eller i anstaltens reglemente eller giver dess verksamhet eljest anledning till anmärkning, har socialstyrelsen att hos anstaltens styrelse påkalla rättelse. Vidtages ej sådan, äger socialstyrelsen, där den ej finner anledning att i frågan först vända sig till vederbörande landsting eller stadsfullmäktige, att, med innehållande helt eller delvis av ersättning av statsmedel, som eljest skolat komma anstalten till godo, hos Konungen anhålla om förklaring, att anstaltens rätt till sådan ersättning skall för viss tid eller tills vidare anses helt eller delvis förverkad.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1935, dock att, i den mån så erfordras för lagens ikraftträdande nämnda dag, 3 och 6 §§ jämväl före nämnda dag skola lända till efterrättelse.

Genom denna lag upphävas kungörelsen den 30 juni 1916 (nr 319) angående bidrag av statsmedel till täckande av viss del av resekostnader för medelösa arbetssökande ävensom kungörelsen samma dag (nr 320) angående understöd av statsmedel till befrämjande och organiserande av den offentliga arbetsförmedlingen i riket.

B.

att de i anledning av ifrågavarande proposition väckta motionerna av

fröken Hesselgren och herr Bergström (I: 294) ävensom fru Nordgren m. fl. (II: 528) samt

herr Spångberg m. fl. (II: 538),

icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 17 maj 1934.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 37.

Reservationer:

1:o) av herrar *Magnusson* i Skövde, *Gustaf Tamm*, *P. Sandström*, *Karl Bodin* och *Sandström* i Nyland, vilka anfört:

»Det av utskottet tillstyrkta förslaget till omorganisation av den offentliga arbetsförmedlingen utgår från den förutsättning, att det i utskottets utlåtande nr 37 tillstyrkta förslaget om införande av ett system för frivillig arbetslöshetsförsäkring komme att av riksdagen bifallas. I en vid utskottets nämnda utlåtande fogad reservation hava vi emellertid förklarat oss anse, att utskottet bort avstyrka förslaget om arbetslöshetsförsäkring.

Av förevarande proposition nr 40 framgår, att departementschefen låtit genom socialstyrelsen verkställa en särskild utredning angående behovet av och möjligheterna till omorganisation av arbetsförmedlingen, för den händelse att nytt förslag om införande av arbetslöshetsförsäkring icke skulle av riksdagen bifallas. På grundval av vad som framkommit vid utredningen har departementschefen ansett sig kunna tillstyrka en sådan omorganisation i huvudsaklig överensstämmelse med det i propositionen framlagda förslaget.

Beträffande de jämkningar i förslaget, som erfordras under den angivna förutsättningen, framhåller departementschefen främst frågan om bestämmandet av det generella statsbidragets storlek. Då arbetsförmedlingens organisation givetvis icke komme att få samma omfattning som om en arbetslöshetsförsäkring införts, skulle kommunerna kunna antagas göra en betydande vinst i förhållande till sina nuvarande utgifter, därest det generella statsbidraget bestämdes till hälften av arbetsförmedlingsanstaltarnas utgifter. Departementschefen ansluter sig därför till ett av socialstyrelsen framlagt förslag, att det generella statsbidraget skulle bestämmas till en tredjedel av utgifterna. Vid sådant förhållande komme kommunernas utgifter att bli av ungefärligen samma storleksordning som för närvarande, medan den genom omorganisationen uppkommande kostnadsökningen komme att falla å statsverket. Vid bifall till förslaget om rätt att förhöja det generella statsbidraget skulle kostnaderna för en första utbyggnad av organisationen kunna beräknas komma att fördela sig med 748,000 kronor på kommunala myndigheter och 580,000 kronor på staten. År 1932 uppgingo de kommunala utgifterna för arbetsförmedlingen till 860,725 kronor, medan statsverkets andel utgjorde 258,575 kronor.

Departementschefen förordar vidare, att den i 8 § sista stycket föreskrivna skyldigheten att anmäla fall av arbetsvägran till styrelsen för den erkända arbetslöshetskassa, varav arbetaren må vara medlem, ävensom till tillsynsmyndigheten över de erkända arbetslöshetskassorna måtte, därest arbetslöshetsförsäkring icke införas, utbytas emot ett stadgande om skyldighet för arbetsförmedlingsanstalt att biträda vid social försäkringsverksamhet.

I likhet med departementschefen anse vi för vår del övervägande skäl tala för att en omorganisation av den offentliga arbetsförmedlingen nu genomföres, även om arbetslöshetsförsäkring icke införas. Emot det föreslagna sättet för

genomförande av omorganisationen hava vi icke någon erinran att göra. Beträffande lagstiftningens detaljer hava vi ej ansett oss böra göra andra erinringar än som framgår av att vi ansluta oss till vad utskottet anfört under 10 § i förslaget. De av departementschefen — under förutsättning att arbetslöshetsförsäkring icke införes — förordade jämkningarna i förslaget anse vi befogade.

I fråga om de i anledning av propositionen väckta motionerna kunna vi ansluta oss till vad utskottet anfört.

Med hänsyn till vad vi sålunda anfört anse vi, att utskottet bort tillstyrka följande lydelse av 8 § och 10 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetsförmedling.

8 §.

Arbetsförmedlingsanstalts verksamhet avser förmedling av alla slag av arbete. Förmedlingen sker kostnadsfritt; dock att, om anstalt efter anmodan genom annonsering eller annorledes vidtagit särskild åtgärd, kostnaden här för må uttagas av den, som begärt åtgärdens vidtagande.

Vid arbetsförmedling skall tillses, att arbetsgivaren erhåller bästa möjliga arbetskraft och arbetaren det arbete, för vilket han bäst lämpar sig. Beträffande arbetsförmedlings befattning med förmedling av arbete vid arbetsföretag till motverkande av arbetslöshet gäller vad därom må vara särskilt stadgat.

Verksamheten vid arbetsförmedlingsanstalt skall fortgå oberoende av konflikt mellan arbetsgivare och arbetare; dock må anstalten, i den mån den därom äger kännedom, lämna upplysning huruvida arbetskonflikt råder å arbetsplats, dit arbetsanvisning sker.

Därest arbetare vägrat att antaga erbjudet arbete, skall arbetsförmedlingsanstalten omedelbart anmäla sådant förhållande till vederbörande kommunala understödsorgan.

Arbetsförmedlingsanstalt är pliktig att inom sitt verksamhetsområde biträda vid social försäkringsverksamhet.

10 §.

3 mom. För andra utgifter än sådana, som i 1 och 2 mom. avses, äger arbetsförmedlingsanstalt, i den mån de kunna anses hava varit av behovet påkallade, av statsmedel åtnjuta ersättning med en tredjedel av det utgivna beloppet. Om så med hänsyn till särskilt förhållande prövas skäligt, må Konungen medgiva, att viss arbetsförmedlingsanstalts utgifter må till mer än en tredjedel ersättas av statsmedel.

Skulle för förmedling av arbete inom viss verksamhetsgren eller åt visst slag av arbetssökande särskild anordning finnas påkallad vid arbetsförmedlingsanstalt, må Konungen, där så med hänsyn till särskilt förhållande prövas skäligt, förordna, att de med anordningen förenade kostnaderna skola till mer än en tredjedel ersättas av statsmedel. Lag samma vare beträffande kostnader, som föranledas av arbetsförmedlingsanstalternas samverkan eller av särskilda anordningar för underlättande av yrkesval och för arbetsanvisning åt ungdom.»

2:o) av herrar *K. G. Westman* och *Johanson* i Hallagården, vilka

a) i anslutning till den reservation, som de avgivit vid utskottets utlåtande nr 37, ansett, att utskottets å sid. 9 intagna principmotivering bort erhålla följande lydelse:

»Av den utredning rörande omorganisation av arbetsförmedlingen, därest arbetslöshetsförsäkring icke införes, som verkstälts av socialstyrelsen och införts i propositionen å sid. 20 ff., framgår, att en utbyggnad av arbetsförmedlingen under de närmaste åren avses att äga rum med ett tjugutal nya kontor och lika många fasta ombud. Under denna förutsättning och under förutsättning tillika, att statsbidragsbestämmelserna ändrades på sådant sätt, att för utgifter, som avses i 10 § 3 mom. i lagförslaget, statsbidrag skulle utgå med en tredjedel av det utgivna beloppet, med befogenhet för Kungl. Maj:t att, där så med hänsyn till särskilt förhållande prövades skäligt, förordna, att statsbidrag skulle utgå med större andel än en tredjedel, skulle kostnaderna för arbetsförmedlingen kunna beräknas uppgå till sammanlagt omkring 1,328,000 kronor och fördela sig med 580,000 kronor på staten och med 748,000 kronor å kommunala myndigheter.

Av den utredning, som i ärendet föreligger, har utskottet ej blivit övertygat, att det kan anses erforderligt, att en utbyggnad av arbetsförmedlingen genomföres i den omfattning, som socialstyrelsen föreslagit. Utbyggnaden synes, därest den företages på mest ändamålsenliga sätt, kunna inskränkas till hälften av den föreslagna eller tio nya kontor och tio fasta ombud. En dylik nedskärning av den föreslagna nya organisationen skulle ur kostnadssynpunkt vara av betydelse.»

b) ansett, att utskottet bort tillstyrka den lydelse av 8 § och 10 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetsförmedling, som framgår av den under 1:o) intagna reservationen.

3:o) av herrar *Sigfrid Hansson*, *Hagman*, *Forslund*, *Magnusson* i Kalmar, *Hage*, *Olovson* i Västerås och *Lindberg* i Stockholm, vilka — under åberopande av vad i propositionen anförts — förklarar sig anse, att utskottet bort tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag till lydelse av 10 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetsförmedling.
